

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3286/2018. (VII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 341. § (1) bekezdése és 369. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.1257/2017/6. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Palotás Csongor, 1082 Budapest, Üllői út 54–56.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 341. § (1) bekezdése és 369. § (1) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria 2017. október 17-én meghozott Bfv.I.1257/2017/6. sorszámú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 1.1. Az indítványozó ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szombathelyi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 2012. július 20-án 6.B.200/2011/237. sorszám alatt, a Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2013. október 2-án Bf.99/2012/55. sorszám alatt hozott ítéletet. Az indítványozó és védője a Győri Ítéltábla jogerős döntése ellen fellebbezést terjesztettek elő, melyet az ítéltábla Bf.99/2012/56. sorszámú végzésével elutasított, arra hivatkozással, hogy a Be. 341. § (1) bekezdése alapján törvényben kizárt a fellebbezés, mert az indítványozó részére nem nyílt meg a harmadfokú eljárás lehetősége, ugyanis a másodfokú bíróság csak járulékos kérdésekben módosította az elsőfokú bíróság döntését, mely a bűnösséget nem érintette. A Be. 369. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hozó másodfokú bíróság hozta meg a második fellebbezést elutasító végzést, amelynek folytán megnyílt az indítványozó joga a felülvizsgálat kezdeményezésére.
- [3] Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban foglaltakra hivatkozással, miszerint a nyomozási bíró határozatai ellen benyújtott jogorvoslati eljárásban ugyanaz a bíró járt el, aki az elsőfokú eljárásban, vagyis az ítélethozatalban törvény szerint kizárt bíró vett részt. A Kúria az első- és másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta.
- [4] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria döntése ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoggal, melynek része a pártatlanság követelménye, mely az eljárásban résztvevő személyekkel szembeni előítélet mentes, elfogulatlan eljárás követelményét jeleníti meg.
- [5] A támadott jogszabályi rendelkezések azért alaptörvény-ellenesek, mert a másodfellebbezés érdemi elbírálásának jogával az a bíróságot ruházzák fel, amelyik a támadott jogerős ítéletet meghozta. A fellebbezés eljárásjogi jelentősége az, hogy a fellebbezéssel támadott határozatot olyan, a támadott határozatot hozó bíróságnak alá nem rendelt bíróság bírálja felül, amelyik az adott határozatot hozó bíróságtól mind szervezetileg, mind pedig személyi állományában elkülönülten, függetlenül működik.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben előírt feltételeknek. Vizsgálata eredményeként az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okoknál fogva nem fogadható be.

- [7] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [8] A támadott kúriai végzés nem alkalmazza a támadott jogszabályi rendelkezéseket, pusztán a Győri Ítéletábla Bf.99/2012/56. sorszámú végzése, melyet az indítványozó jogi képviselője 2013. október 16-án vett kézhez. Ugyan az indítványozó rendkívüli jogorvoslati lehetőségével élve utóbb felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, felülvizsgálati indítványa és maga a felülvizsgálati eljárás nem terjedt ki a másodfellebbezéssel kapcsolatos döntésre. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. § szerinti indítványi elemek külön petitumok, így azok vonatkozásában külön-külön vizsgálандóak az Abtv. szerinti feltételek. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány ezen eleme elkésett, ezért azt érdemben nem vizsgálta.
- [9] Az alkotmányjogi panasz ezen eleme az elkésettségen túl azért sem vizsgálható, mert az indítványozó által hivatkozott tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal nem áll összefüggésben a támadott szabályozás. Az indítványozó érvelése szerint a támadott jogszabályi rendelkezések kiüresítik a fellebbezéshez való jogot azáltal, hogy a fellebbezéssel támadott döntést hozó bíróság döntött róla. E kérdés azonban az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog követelményrendszerének értelmezését kívánja, amelyre azonban az indítványozó nem hivatkozott. Mindezt figyelembe véve is megállapítható azonban, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésén alapuló jogorvoslati eljárások esetén ugyan alapvető követelmény, hogy azokat ne a támadott döntést hozó bíróság bírálja el, azonban ezen alapjog csak egyszeri jogorvoslathoz való alapjogot biztosít, a másodfellebbezés és a felülvizsgálat pusztán a jogalkotó által biztosított lehetőség. A támadott szabályozási megoldás mindezeket túl nem zárta le a panaszos jogorvoslati lehetőségét, hanem megnyitotta a Kúria előtti felülvizsgálat lehetőségét, amivel az indítványozó élt is.
- [10] 2.2. Az Abtv. 27. § szerinti indítványi elem vonatkozásában felvetettek az Alkotmánybíróság több alkalommal is vizsgálta korábban. E körben következetesnek tekinthető gyakorlata szerint akkor semmisítette meg a támadott ítéleteket kizárt bíró eljárása miatt, ha a kizárt bíró olyan ítélet meghozatalában vett részt, mely végleges volt, vagyis további jogorvoslat nem követte, míg ha sor került a döntés revíziójára, az Alkotmánybíróság nem állapította meg a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. Megsemmisítő döntés született az indítványozó által is hivatkozott 21/2016. (XI. 30.) AB határozaton kívül a 3354/2017. (XII. 22.) AB határozatban is. Ezzel szemben a 3355/2017. (XII. 22.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatával az ügyek sokféleségét és a jogbiztonságot mérlegelve nem rendelte el a lezárt ügyek felülvizsgálatát, a határozat meghozatalakor jogerősen befejezett ügyek tekintetében e döntés nem hozott létre új jogorvoslati okot, és az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló lejárt határidőket sem élesztette fel. Azt is ki kell emelni ugyanakkor, hogy az abban meghatározott alkotmányos követelmény köti az eljáró bíróságokat. Az alkotmányos követelmény figyelembe vételének elmulasztását az Alkotmánybíróság utólag, megfelelő alkotmányjogi panasz alapján, esetről esetre állapítja meg [25/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [32]–[34]]. Az alkotmányos követelmény figyelembe vétele alóli egyik – a leírtak szerint már a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat által is figyelembe vett – kivétel, ha a nyomozási szakaszban eljárás miatti kizárási ok ugyan megállapítható a perbíróval (vagy eljáró tanács tagjával) szemben, de az így hozott ítéletet a későbbiekben érdemben felülvizsgálja olyan bírói tanács, amelynek tagjaival szemben kizárási ok már nem áll fenn” (Indokolás [14]). Ezt a megállapítást követte az Alkotmánybíróság a 3224/2018. (VII. 2.) AB végzés és a 3225/2018. (VII. 2.) AB végzés is. Jelen ügyben is az elsőfokú ítéletet meghozó tanács egyik tagjával szemben merült fel kizárási ok, a meghozott ítélet revíziójára pedig sor került a másodfokú eljárásban, továbbá az első- és másodfokú döntést az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) AB határozatát megelőzően hozták, így az abban meghatározott alkotmányos követelményt nem is követhették a bíróságok [3355/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [15]]. Ebből fakadóan az, hogy a Kúria nem helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, szintén nem vet fel olyan, az Abtv. 29. §-a szerinti, bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérést, amely lehetővé tette volna az indítvány befogadását.

- [11] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és d) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [12] Az indítvány visszautasításával egyetértek, de eltérő indokolással.
- [13] A végzés az indítvány vizsgálatánál a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatból, illetve a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatból indul ki, amelyek alkotmányos követelményként állapítottak meg egy – a törvényben nem szereplő – kizárási okot, mégpedig azt, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el. A kizárási ok törvénytől eltérő megállapításával nem értettem egyet, ezért a hivatkozott határozatokhoz különvéleményt fűztem.
- [14] A végzés utal továbbá a 25/2017. (X. 17.) AB határozatra is, mely leszögezte: „az alkotmányos követelmény figyelmen kívül hagyásának jogkövetkezménye az említett kényszerítő körülményen alapuló egészen kivételes esetektől eltekintve – ha az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljárás-hoz való jog megsértésére hivatkozó alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. előírásainak és megalapozottnak bizonyul – csak az érintett bírósági döntés megsemmisítése lehet” (Indokolás [34]).
- [15] A jelen végzésben szintén hivatkozott 3355/2017. (XII. 22) AB határozat már megengedőbb volt az alkotmányos követelményként megállapított kizárási ok kógenciáját illetően, megítélésem szerint nem kellően indokolt módon. Amint a jelen végzést sem tartom meggyőzőnek azzal kapcsolatban, hogy a megállapított alkotmányos követelménybe ütköző joggyakorlat miért ne vetné fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [16] Az alkotmányjogi panasz visszautasítását mindazonáltal támogatni tudom, mert a korábbi döntésekben foglalt alkotmányos követelmény megállapításával eleve nem értettem egyet, ezért nem is tartom szükségesnek annak a jelen ügyre történő alkalmazását, következésképpen az érintett bírói döntésről, illetve döntésekről a megállapított alkotmányos követelmény alapján történő érdemi állásfoglalást sem.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/291/2018.

